

Beste donateurs,

Hierbij de zeventiende nieuwsbrief. Met de rubriek 'Onze paarden', donateursbezoek en – bijdrage, het vervolg van de acties voor eigen stallen en eigen weidegrond en publiciteit.

Onze paarden

Gezondheid van de paarden:

In het andere stalgedeelte op de *Longstreetranch* heerste dit najaar droes. Een zeer besmettelijke ziekte, veroorzaakt door een streptococce bacterie. Met als symptomen hoge koorts, daarna een zwelling in de lymfeklieren en na de doorbraak van het gezwel naar de keel, hevig gesnotter. Gelukkig bleef dit onze *pensionado's* bespaard en is de droes over. Twee van onze oudjes hadden kwaaltjes. Tarzan bleek in oktober mok te hebben. Mok is een huidirritatie, zichtbaar aan korsten, die meestal ontstaat in de kootholte, net boven de hoef. Typisch een kwaal die zich voordoet in het najaar. Er kunnen meer oorzaken voor zijn, zoals een beschadiging van de huid door vuil en modder en er kan een bacteriële infectie bijkomen. Na behandeling met een hormoonzalf en drie weken antibiotica-poeder door haar bix was dat gelukkig over. En Quido had weer iets met z'n vacht: jeuk en kale plekken. Diagnose: luizen! Waar haalt ie het vandaan, denk je dan. Quido wordt 2 x per week ingewreven met een bestrijdingsmiddel. Dat kan zonder hem het halster om te doen: hij geniet van het insmeren en werkt volop mee. Als het goed is, zijn de luizen over een week verdwenen.

Op stal, in de winter

Nu het winter is speelt een groot deel van het leven van onze *pensionado's* zich in de stal af. Ze staan iedere dag een aantal uren buiten, sommige dagen als het mooi zonnig winterweer is, wel zes uur, maar het grootste deel van de tijd brengen ze in de winter op stal door. Daarom deze keer een verhaal over hun stalgewoontes. Iedere dag heeft een vast ritme; de klassieke regel 'reinheid, rust en regelmaat' zullen we maar zeggen. Tot ca. 10.00 uur staan ze binnen, daarna, als hun stalruimte aan de beurt is voor het dagelijkse uitmesten en opstrooien gaan ze naar de buitenbak. Op woensdag en zondag doe ik de stallen. Markus heeft ze dan al in de buitenbak gelaten.

Op een mooie winterdag, samen in de zon: Tarzan, Berthus, Jane en Quido in de buitenbak.

Ter begroeting voer ik ze daar wat appels en wortels of brood en blijf altijd even bij ze kijken. Als het zand in de bak niet bevroren is en het zonnetje schijnt storten alle paarden zich in het zand om heerlijk

te rollen. Het natuurlijke onderhoud van paarden van hun vacht. Met hun wollige, dikke wintervacht, bedekt met zand, gaan ze – wanneer ze ‘fris’ oftewel erg actief zijn – eens lekker met z’n allen in de galop; een andere keer stappen ze rustig rond of poetsen ze elkaar.

Tarzan, Berthus en Ginger na een zandbad

Na zo’n kijkje in de bak is het werken geblazen! Per stal verschilt het wat er gedaan moet worden. Berthus, Jane en Tarzan, de dominante paarden, zijn ‘nette stalhouders’: de wanden van hun stallen blijven behoorlijk schoon en hun mest ligt mooi gespreid door de stal. Daar haal je per stal een kruiwagen vol mest uit. Quido en Ginger, de zachtaardigste en liefste paarden, hebben niet alleen overeenkomstige karakters, maar ook dezelfde stalgewoontes. Allebei ‘wildpoepers’. Het is ‘paardenpsychologie van de koude grond’, maar je zou op z’n Freudiaans bijna denken dat er een verband is tussen wel of niet dominant zijn en mestgedrag... Uit elk van hun stallen haal je gegarandeerd minstens twee kruiwagens vol mest en twee keer in de week moeten hun stalwanden met sop geschrobd worden. Dank zij het schilderwerk is het gelukkig nu mogelijk om de stallen ook echt goed schoon te houden. Daarna krijgt iedere stal een verse strolaag en zijn de voer- en waterbakken aan de beurt voor de schoonmaak. Zodra de paarden mij met die bakken heen en weer zien lopen, weten ze dat hun lekkere hap in een schone stal er aan komt... Meestal staat Tarzan – eten is eten! - al op de uitkijk of het zover is. Zodra ik het hek van de buitenbak losmaak zet de hele kudde, Tarzan en Berthus voorop, zich in beweging. (Voor wie wil zien hoe dat toegaat:: kijk op de site bij ‘Nieuws(brieven)’. Er staat een opname op van het programma ‘Heal’, de uitzending van 5 november 2008 van Omrop Fryslan). Tarzan en Berthus zijn heel honkvast, die willen alleen in hun eigen stal. Ginger en Quido wisselen de helft van de week van plaats, afhankelijk van wie bij wie een hapje wil eten uit de voerbak. En af en toe neemt Jane een overstapje naar de stal van een van die twee. Ruilen wordt nooit huilen. In alle rust stappen die drie elkaars stal binnen of er weer uit om nog eens een andere plek te proberen. Ach, dat mag ook allemaal. Voor pensioenpaarden geldt Annie M.G. Schmidt’s lied van Zuster Klivia: ‘Laten we allemaal doen wat we willen, zonder te schreeuwen en zonder te gillen’.

Bij binnenkomst hangt aan iedere staldeur een bak oude paardenvoer, een enkele keer – vooral als het buiten vriest - afgewisseld met kruidenslobber (lekker warm: gaat er bij de paarden in als bij ons een kop snert!). Een kwartier lang doen alle *pensionado’s* precies hetzelfde: met het hoofd diep gebogen over de voerbak wordt vol toewijding en met smaak gegeten. Tot het laatste korreltje likken ze de bak leeg. Daarna buigen alle hoofden zich nog dieper en scharrelen ze rond in het nieuwe stro. Tarwestro is behalve een prima stalbedekking ook voedsel. Ze kauwen op aren en stro tot het geluid van de hefruck van Markus te horen is. Dan schieten alle hoofden omhoog, oren gespitst, de ogen gericht op het plein voor de stal. Markus’ truck is hét sein voor de volgende gang: kuil en – het toetje - bix met muesli! Van de kuil krijgt ieder een fikse portie. In september, toen dierenarts Douwe Dijkman langs kwam voor de injecties en de inspectie van ieders gebit, wees ik hem er op dat Jane, maar ook Berthus, de gewoonte hadden om met hun kuil te ‘soppen’ in de waterbak. Dat kan wijzen op haken aan het gebit. Die hadden ze ook. Maar dat soppen, dat doen ze gewoon omdat ze het lekker vinden... De dag nadat hun kiezen gevild waren stonden ze alle twee even blijmoedig hele stukken kuil - alsof je wasgoed uitspoelt – op en neer te halen in hun waterbak. Jane heeft ook nog de gewoonte om, al soppend, bergen kuil over de rand van haar deur te gooien. Tijdens het eten ben ik dus continu bezig om de kuil weer in haar box te doen... Voor het toetje, de bix met muesli, maakt Tarzan altijd een dansje. Het blijft een prachtig gezicht om haar – keurig onder het balkje boven de deur - op en neer te zien springen.

Iedere keer weer even enthousiast en gretig. Die bix met muesli is een traktatie eerste klas. Quido wacht er vaak speciaal op. Dan begint ie nog niet aan de kuil onder het motto: eerst mijn bix, dan de

Na zo’n kijkje in de bak is het werken geblazen! Per stal verschilt het wat er gedaan moet worden. Berthus, Jane en Tarzan, de dominante paarden, zijn ‘nette stalhouders’: de wanden van hun stallen blijven behoorlijk schoon en hun mest ligt mooi gespreid door de stal. Daar haal je per stal een kruiwagen vol mest uit. Quido en Ginger, de zachtaardigste en liefste paarden, hebben niet alleen overeenkomstige karakters, maar ook dezelfde stalgewoontes. Allebei ‘wildpoepers’. Het is ‘paardenpsychologie van de koude grond’, maar je zou op z’n Freudiaans bijna denken dat er een verband is tussen wel of niet dominant zijn en mestgedrag... Uit elk van hun stallen haal je gegarandeerd minstens twee kruiwagens vol mest en

Tarzan’s dansje onder de balk...

rest! Ondertussen vul ik regelmatig de waterbakken bij. Kuil maakt dorstig en als een paard een flinke slok neemt, gaat er met gemak 8 liter water in één keer naar binnen. Dan komt het laatste werk: poep ruimen uit de buitenbak, het aanvegen van het middenpad en alle paarden een aai over hun bol geven. Ik vind altijd dat onze oudjes er zo stralend bij staan. Maar het kan zijn dat ik 'bedrijfsblind' ben geworden. Daarom hierbij de woorden van hoefsmid Gerard Nielsen bij zijn bezoek in december: "Ik kom in stallen waar veel jongere paarden staan. Er zijn er bij die er lang niet zo goed uitzien en die een stuk minder vrolijk uit hun ogen kijken!" Horen jullie het dus ook even van een ander....

Donateursbezoek

Strengere vorst of harde wind weerhielden donateurs er niet van om deze winter onze *pensionado's* een bezoek te brengen. Diverse zondagmiddagen kwamen *fans* en adoptanten van Ginger en Tarzan langs. Met zakken en dozen vol wortels, brood en appels. De donateurs vonden het geweldig om de paarden weer te zien. En onze oudjes genoten van alle aandacht. Hoofden gedraaid, oren gespitst en maar smullen van al dat lekkers. "Laat maar komen die donateurs", zag je ze denken....Voorjaar en de zomer zijn aangenamer voor een bezoek, maar weet allemaal: je bent van harte welkom!

Donateursbijdrage

Hierbij graag een verzoek aan met name de donateurs die € 2,50 per maand bijdragen. De pensionkosten per maand per paard zijn met ingang van 1 januari met € 15,00 gestegen tot € 165,-. Die verhoging is helemaal verklaarbaar, o.a. stro is in korte tijd erg duur geworden. We eindigden 2008 met 281 maanddonateurs en we hadden 60 donateurs per paard nodig, dus we kwamen nog maar 19 tekort. Nu met in totaal € 75,00 per maand erbij zouden we 30 extra donateurs moeten werven. Dus in totaal 49 nieuwe donateurs erbij in 2009. En dat is net teveel in de huidige situatie. Als de grote groep donateurs die € 2,50 per maand bijdragen wat extra's wil geven – en alles is welkom: € 0,25, € 0,35, € 0,50 etc – dan kunnen we het grootste deel van die € 75,00 per maand erbij rond krijgen. Ik reken even voor: wanneer 100 donateurs gemiddeld € 0,40 per maand meer bijdragen, blijft nog een bedrag van € 35,00 oftewel 14 donateurs extra te werven over. In totaal 33. En dat is haalbaar in 2009! Graag vraag ik jullie even te mailen of te bellen (zie onderstaand adres) of je je bijdrage wilt verhogen. Voor alle duidelijkheid: iedere extra bijdrage is heel welkom, maar het is vrijwillig.

Het dankbord in de stalruimte

Eigen stallen, eigen land: Berthus & Co worden staleigenaren!

In de vorige nieuwsbrief was al gemeld dat we schenkingen hadden ontvangen van de **M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting** in **Wassenaar** en de **Afdeling Leeuwarden van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren**. Dank zij die beide giften hebben we in september een eerste betaling van € 8.000,- van de totale koopsom ad € 28.000,- kunnen doen. In die koopsom was het nieuwe dak begrepen. In november 2008 volgden tot onze grote vreugde nog meer giften voor dit doel: we kregen bijdragen van de **Stichting Dinamo Fonds (Dieren, Natuur en Monumenten)** in **Delft**, de **Stichting Natuur, Mens en Dier** in **Baarn** en de **Manders-Brada Stichting** in **Den Haag**. In totaal hebben de vijf bovengenoemde fondsen € 18.500,- geschonken. Tweederde van de koopsom is er dus! Daar zijn we heel erg blij mee. Wij houden de gulle gevers graag op de hoogte van de verdere ontwikkelingen. Via financiële rapportages over de inkomsten en uitgaven voor dit project en via onze nieuwsbrieven. En bij deze graag nogmaals onze heel hartelijke dank voor hun geweldige ondersteuning! Op de kast in de stalruimte is het (voorlopige) bord geplaatst met de namen van de gulle gevers.

En ze staan op de *site* bij de rubriek 'eigen stallen, eigen land'. In overleg met Markus de Vries, de stalhouder, is in december 2008 een tweede betaling van € 3.000,- gedaan voor de aankoop van de stalruimte. Dank zij alle schenkingen kon al in januari 2009 de koopakte getekend worden. In februari 2009, nadat het Kadaster de exacte opmeting van de stalruimte heeft gedaan, kunnen we naar de notaris om de z.g. *Akte van Levering* te tekenen. Met het ondertekenen van die akte wordt de stichting officieel eigenaar van de stallen! Bij het tekenen van de akte wordt nogmaals € 6.000,- overgemaakt als derde betaling. In totaal is dan € 17.000,- voldaan. Er lopen nog aanvragen bij enkele dierenbeschermingsfondsen voor een bijdrage. We hopen natuurlijk graag ook van hen een schenking te ontvangen en dan het hele bedrag voor de aankoop bij elkaar te hebben. In de loop van dit jaar willen we nog een vierde betaling aan Markus doen en uiterlijk januari 2010 volgt het restbedrag. Berthus & Co staleigenaren: *Yes they can!*

En toen was er licht...

Jane, Ginger en Tarzan – met licht! Foto Arnoud van der Veer

Heel erg blij zijn we ook met de schenking van de **Stichting DierenLot** in **Utrecht** voor het aanleggen van een goede stalverlichting. In de stal hing maar één lamp in het middenpad. Veel en veel te weinig voor de donkere winterperiode. Markus plaatste aan de stalkant van Tarzan en Quido de nog ontbrekende bovenste blankhouten plaat, nodig voor houvast voor de leidingen. Ielke Haitsma, donateur en elektricien van beroep, legde professioneel 100% veilige en heel sfeervolle verlichting aan: zes wandlantarens met spaarlampen van elk 60 Watt, drie aan elke stalkant boven de

scheidingen van de boxen, verlichting in de kastruimte - met een dubbel stopcontact - en een *Led*-lamp met sensor in het middenpad. Die lamp gaat aan zodra het te donker wordt, verbruikt een minimum aan stroom en kan dus gewoon de hele nacht blijven branden. Fijn voor de paarden, maar ook voor ons. Je hoeft niet in volslagen duisternis te zoeken naar de lichtknop... Voor de middenpad verlichting is er tevens een mooie lantaren – uiteraard ook met spaarlamp, nu van 100 Watt - aan een ketting..

De paarden stonden de eerste dag dat alle lichten 's avonds aangingen letterlijk en figuurlijk stralend op stal! Er gingen nogal wat uren in de aanleg zitten want iedere dag moest met het oog op het weer bezien worden hoe lang de paarden buiten konden blijven. Ielke paste daarop zijn schema aan. Bovendien had hij een aantal slimme oplossingen die ik als leek natuurlijk niet voorzien had. Ielke deed voor het goede doel bijna zijn hele arbeidsloon cadeau. Daardoor konden we veel meer doen dan begroot was. Hierbij hartelijk dank aan Ielke voor zijn bijdrage en inzet! En veel dank aan de **Stichting DierenLot**. Uiteraard staat ook deze stichting op het dankbord en op de *site*.

Publiciteit

- Op 5 november 2008 kwamen onze *pensionado's* op de TV van *Omrop Fryslan* in 'Hea!'. De uitzending staat inmiddels op onze *site* bij de rubriek 'Nieuws'(brieven).
- Bij dezelfde rubriek staat ook het artikel met foto dat 15 Januari 2009 verscheen in de *Leeuwarder Courant*. Onze Berthus, 'de stichter van het bedrijf', stond centraal in het interview met de titel 'De duivel in zijn lijf...'
- Als de *Akte van Levering* is gepasseerd bij de notaris en Berthus & Co stalleigenaren zijn geworden gaat er natuurlijk een persbericht uit naar de regionale media en de paardenbladen.
- In 2009 of eventueel 2010 willen we graag een activiteit op touw zetten voor de pensioenpaarden. Voor dat evenement, een benefiet-optreden met diverse paardenshows, hebben we de hulp van een ondersteunende organisatie ingeroepen. Die vergadert nog over ons voorstel.

De eerstvolgende nieuwsbrief

Met de volgende Nieuwsbrief gaan we weer terug naar het oude ritme: een Nieuwsbrief aan het eind van ieder kwartaal. Deze Nieuwsbrief komt dus eind maart. Met hopelijk meer nieuws over schenkingen voor de stallen, de financiën: het financiële jaarverslag 2008, promotie en natuurlijk met verhalen over de paarden. Graag tot dan!

Met vriendelijke groet,
Ineke de Groot,

Stichting Opvang Oude Manegepaarden en -Pony's in Friesland

Frans van Mierisstraat 37, 8932 KR Leeuwarden.Rek.nr. 29.28.62.830

www.pensioenpaard.nl e-mail: info@pensioenpaard.nl

Tel. (na 19.00 uur) 058 – 2 12 45 25